

SZUBJEKTÍV SZTRIP

Sztripnek (esetleg sztrippnek) neveztük mi, jugoszláviai magyar gyerekek, és nem képregénynek: a képregényt. Unalmas iskolai órákon a pad alá rejtve lehetett olvasni ezeket az egymás között cserélgetett füzeteket, mondjuk, az Újvidéki Vasa Stajic Általános Iskola tantermében, szemközt a temetővel. Újvidék volt, megjegyzendő, a többségi nyelven *strip* egyik szerbiai fellegvára, a másik Gornji Milanovac, ahonnan Alan Ford pillanatok alatt Noviszádra ért, hogy befészkelje magát a Forum Marketprintbe is. Különben tök mindegy, hogy ez pont így igaz-e Alan Ford

jugó történetét illetően, kisebbségi magyar szemzőgünkből sokkal fontosabb rajzolt hős a francia Asterix, akit Kopeczky László ragyogó tolmácsolásában ismerhettünk meg, hogy később az ifjabb Kopeczky, Csaba is kirajzolódjon a horizonton, ám ezt a sztori-ágot nem növesztjük tovább. (A buborék itt sürgősen szét is pukkan.)

Viszont számomra örökre meghatározó élmény marad, ahogy Emil tesómmal a sztripeket olvassuk anyai nagyapám Tisza-parti tanyáján. Érdekes, hogy nagyapa, akinek a háztáján jobb időkben rakás tehén bőfőreszett, épp a cowboyokra haragudott legjobban. Olyannyira, hogy az egyik könyörületet nem ismerő pillanatában az összes keze ügyébe eső képregénnyel alágyújtott a kemencében. (Vö. Fenyvesi Ottó prózaversével! Generációs élmény.) Bizony, még a Batman sem menekült onnan, ám némi szerencsével megmaradt a két kis partizán futáról, Mirkóról és Slavkóról szóló valamelyik kiadvány odakinn a reteráton. Akkor álnok módon azt dugtuk a Petőfi Brigádot megjárta öreg váll-lövéses harcos orra alá, hogy no, ezeket is tűzre veti? Nagyapának leesett az álla, látván a vörös csillagos sapkákat, így aztán többé nem bántotta a képregényeket, bár a cowboyokkal sohase békült ki, még Talpraesett Tommal sem.

Hát igen, neki, nagyapánknak hiába magyarázta volna bárki is az elitkultúra és a szubkultúra termékenyítő egymásra hatását. Azt, hogy a képregény az irodalom és a képzőművészet sajátos keveréke, amit gyakran a *kilencedik művészet*nek neveznek. Itt nagyapa nem bírta volna tovább. Fejére csapta volna a maga cowboykalapját, aztán pengő sarkantyúkkal el. (Isten nyugosztalja drága nagyapát. Meg Emil tesómat is. A képregény még él.)

